

Esilitt. nro 314/30.12.1991

TERVOLA 94 a-d KAUVONKANGAS

Kartoitus-, hoito- ja
kunnostustyö kivikauti-
sella asuinkuoppa-alueel-
la.

J.Setälä 1988

SISÄLLYSLUETTELO

1. ARKISTOTIETOJA	1
2. JOHDANTO	2
3. ALUEEN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA	3
4. TÖIDEN TARKOITUS JA TOTEUTUS	3
5. LÖYDÖT	4
6. YHTEENVETO	4
7. NEGATIIVILUETTELO	5
8. DIAPOSITIIVILUETTELO	6
9. KUVATAULUT	7-9

1. ARKISTOTIETOJA

Kunta: Tervola

Kylä: Lapinniemi

Tila: Siirtola, Rn:o 3:22

Maanomistajat: Lauri ja Ulla Pesola
 95300 Tervola
 (kyseessä on toistaiseksi jakamaton
 tila, muut osakkaat: Saara Yli-Mau-
 nu, Veikko Lampela ja Eero Maihki-
 la)

Välikantola, Rn:o 3:17

Maanomistaja: Suomen valtio

Peruskartta 2544 02 LEHMIKUMPU, PAINETTU 1983

2542 11 YLI-PAKKOLA, painettu 1981

Asuinkuoppa-alueen eri ryhmien keskipisteiden koordinaatit:

ryhmä a:	ryhmä b:
x= 7327 20	x= 7327 14
y_ 2540 12	y= 2540 42
z= 52-57 m mpy	z= 52-57 m mpy
ryhmä c:	ryhmä d:
x= 7327 34	x= 7327 30
y= 2540 82	y= 2540 98
z= 52-58 m mpy	z= 54-58 m mpy

Vuoden 1988 löydöt: KM 24603:1-5

Diar. 23.2.1989

Aikaisemmat löydöt: KM 23011:1-3

Aikaisemmat tutkimukset: Inventointi, H.Kotivuori 1985

Kertomukseen liittyvät negatiivit: 75783-75793

Kertomukseen liittyvät diapositiivit: 17791-17800

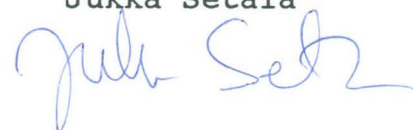
2. JOHDANTO

Vuoden 1988 työt suoritettiin 18.7.-31.8.1988 ja ne rahoitettiin valtion velvoitetöyöllistämishjelman varoin. Niihin osallistui kahdeksan Tervolan ^{TYÖVOIMAJÄRJESTÄMISTÖN} kunnan osoittamaa työllistettävää, allekirjoittanut toimi ryhmän johtajana.

Aikaisemmista tutkimuksista ks. H.Kotivuoren Tervolan inventointikertomusta vuodelta 1985 esihist. tston top. arkistossa.

Helsingissä 26 päivänä toukokuuta 1989

Jukka Setälä

3. ALUEEN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA

Ks. em. H.Kotivuoren inventointikertomusta. Siinä mainittujen asuinkuopparyhmien lisäksi löytyi neljäskin ryhmä, jolle Kotivuori on antanut tunnuksen d. Ryhmä d sijaitsee ryhmän c koillisosasta noin viisikymmentä metriä itään pienen soraharjanteen takana. Se muodostuu kahdesta selkeästä itä-länsisuuntaisesta kuopparivistä ja muutamista hajallaan sijaitsevista kuoppista. Korkeudeltaan merenpinnan tasoon nähden ne vastaavat ryhmän c kuoppia.

Mainittakoon lisäksi, että vuonna 1985 tehdyn inventoinnin jälkeen on asuinkuopparyhmän a alueella tehty metsäauraus, joka on tuhonnut useita sen luoteisosan kuoppia.

4. TÖIDEN TARKOITUS JA TOTEUTUS

Tavoitteena oli laatia yleiskartta asuinkuoppa-alueesta ja tämän ohessa raivata kuoppia ja niiden ympäristöä siten, että ne erottuisivat maastossa selvemmin. Käytännössä tämä tapahtui siten, että allekirjoittanut kahden työntekijän avustamana suoritti mittaukset kartoitusta varten, ja loput kuusi työntekijää toimivat raivausryhmänä, osittain ilman valvontaa.

Kartoitus suoritettiin paaluttamalla noin kilometrin mittainen $69/360^{\circ}$ -suuntainen peruslinja alueen halki, työn edetessä lisättiin sekä poikittaisia että samansuuntaisia apulinjoja. Mittaukset suoritettiin pääosin vaaituskoneella.

Raivaustyössä käytettiin ainoastaan kevyitä työkaluja, ei moottori- tai raivaussahoja. Jätteet kasattiin teiden ja ajourien varsiin, joista ne lopuksi kuljetettiin traktorilla ja peräkärriyllä poltettavaksi maanomistajan luvalla paikoissa, joissa tulen irtipääsystä ei ollut vaaraa. Varsinaiseksi polttopuuksi kelvollinen puutavara, kuten tuulenkaadot, katkottiin ja koottiin helposti saataville maanomistajan mahdollista käyttöä varten.

5. LÖYDÖT

Alueelta poimittiin seuraavat irtolöydöt:

asbestisekoitteinen saviastian pala	KM 24603:1
kvartsikaavin	KM 24603:2
kvartsiuurrin	KM 24603:3
kvartsiydin (pièce écaillée)	KM 24603:4
kvartsiydin	KM 24603:5

6. YHTEENVETO

Kuten H.Kotivuori inventointikertomuksessaan mainitsee, tulisi Tervolan Kauvonkankaan toistaiseksi melko hyvin säilyneen asuinkuoppa-alueen suojelemiseen kiinnittää erityistä huomiota, jottei mainitun metsäaurauksen, tai alueen itäosassa jo ennen vuoden 1985 inventointia tehtyjen maa-aineskuopitusten kaltaisia tuhoja pääsisi syntymään.

Mikäli tulevaisuudessa aiotaan jatkaa vastaavanlaisia yhdistettyjä hoito-, kunnostus- ja kartoitustöitä, haluaisin käytännön seikkana tuoda esiin sen, että yhden työnjohtajan voimin toisaalta kartoitus, ja toisaalta raivaustyötä tekevien työntekijöiden tehokas valvonta ei onnistu parhaalla mahdollisella tavalla.

NEGATIIVILUETTELO

- 75783 (kuva 1) Asuinkuoppia ryhmässä b ennen raivausta. S-N
- 75784 (kuva 5) Metsäaurattua aluetta ryhmässä a. S-N
- 75785 Metsäaurattua aluetta ryhmässä a. SE-NW
- 75786 Metsäaurattua aluetta ryhmässä a. SE-NW
- 75787 Metsäaurattua aluetta ryhmässä a. E-N
- 75788 (kuva 2) Asuinkuoppia ryhmässä b raivauksen jäl-
keen. S-N
- 75789 Työkuva. Asuinkuoppien raivausta ryhmässä b.
- 75790 (kuva 6) Työkuva. Asuinkuoppien raivausta ryhmässä c.
- 75791 (kuva 3) Asuinkuoppia ryhmässä c ennen raivaus-
ta. NE-SW.
- 75792 (kuva 4) Asuinkuoppia ryhmässä c raivauksen jäl-
keen. NE-SW
- 75793 (kuva 7) Ryhmäkuva.

DIAPOSITIIVILUETTELO

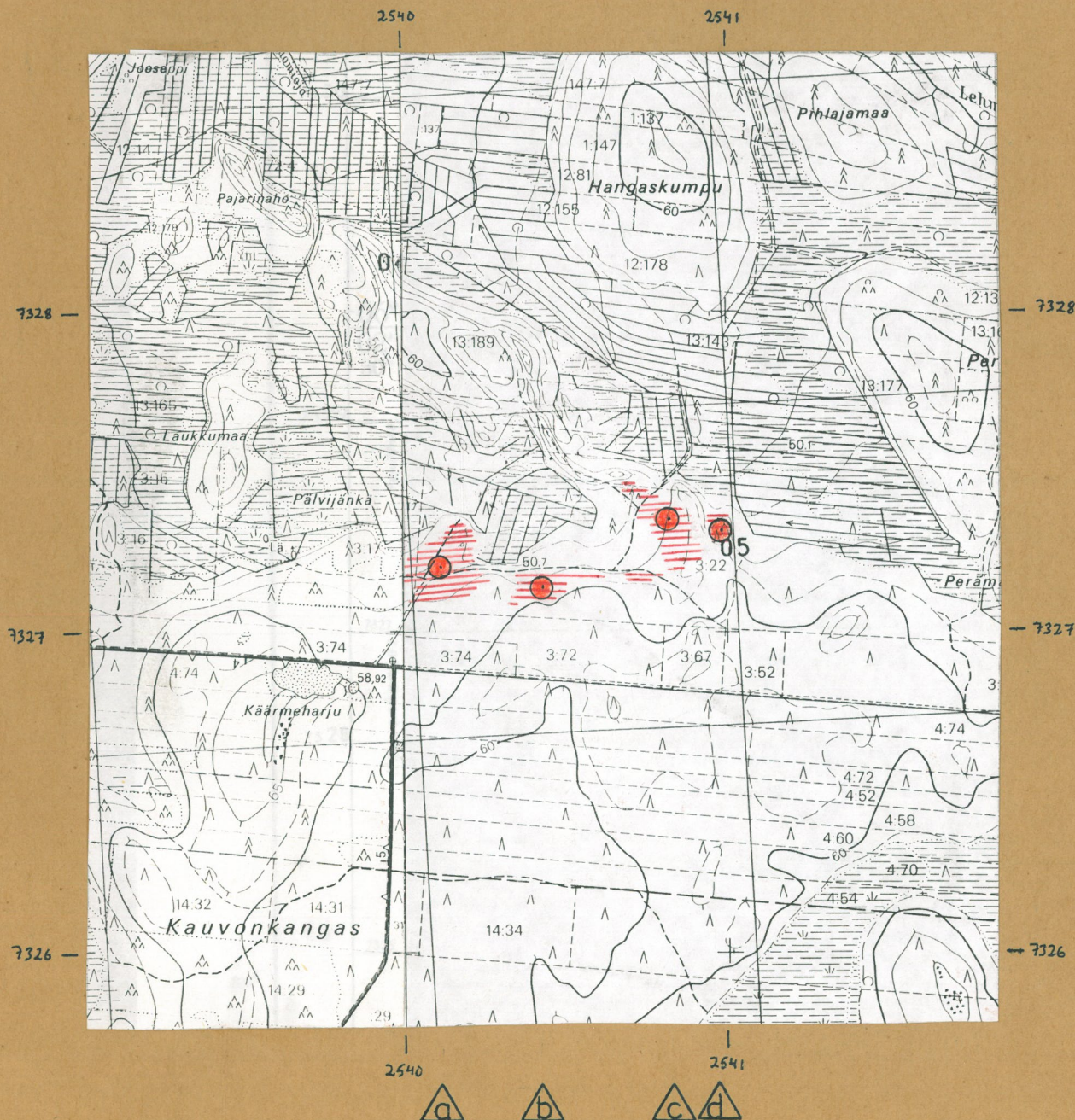
- 17791 Asuinkuoppia ryhmässä b ennen raivausta. S-N
17792 Metsäaurattua aluetta ryhmässä b. S-N
17793 Metsäaurattua aluetta ryhmässä b. E-W
17794 Asuinkuoppia ryhmässä b raivauksen jälkeen. S-N
17795 Työkuva. Asuinkuoppien raivausta ryhmässä c.
17796 Asuinkuoppia ryhmässä c ennen raivausta. NE-SW
17797 Asuinkuoppia ryhmässä c raivauksen jälkeen. NE-SW
17798 Työkuva. Linjanvetoa ryhmässä c.
17799 Työkuva. Raivausjätteen kuljetusta poltettavaksi.
17800 Ryhmäkuva.

TERVOLA 94 a-d KAUVONKANGAS

Ote peruskartoista 2542 11 Yli-Paakkola 1:20 000
 2544 02 Lehmikumpu 1:20 000

- asuinkuoppa-alue
- asuinkuoppa-alueen keskipiste

Alue a	Alue b	Alue c	Alue d
x=7327 20	x=7327 14	x=7327 34	x=7327 30
y=2540 12	y=2540 42	y=2540 82	y=2540 98
z=52-57m mpy	z=52-57m mpy	z=52-58m mpy	z=54-58m mpy

TERVOLA 94 a-d KAUVONKANGAS

Kuva 1. Asuinkuoppia ryhmässä b
ennen raivausta. S

Kuva 2. Asuinkuoppia ryhmässä b
raivauksen jälkeen. S

Kuva 3. Asuinkuoppia ryhmässä c
ennen taivausta. NE

Kuva 4. Asuinkuoppia ryhmässä c
taivauksen jälkeen. NE

TERVOLA 94a-d KAUVONKANGAS

Kuva 5. Metsäaurattua aluetta ryhmässä a. S

Kuva 6. Asuinkuopan raivausta ryhmässä e.

Kuva 7. Ryhmäkuva. Vas. Niilo Rynnänen, Riitta Valjus, Pirjo Mustonen, Pirkko Moisis, Sinikka Tervo, Heikki Juntunen, Veikko Kantto, Risto Lustig.

TERVOLA 94 KAUVONKANGAS

Yleiskartta 1:1000
Asuinkuopparyhmä a
Korkeuslukemat m mpy

RN:o 13:179

- asuinkuoppa
 - mahdollinen asuinkuoppa
 - kuoppa
 - metsälinja
 - == tie
 - /// metsäaurattu alue
 - osittain tuhoutunut asuinkuoppa
- piirt. J. Setälä 1988

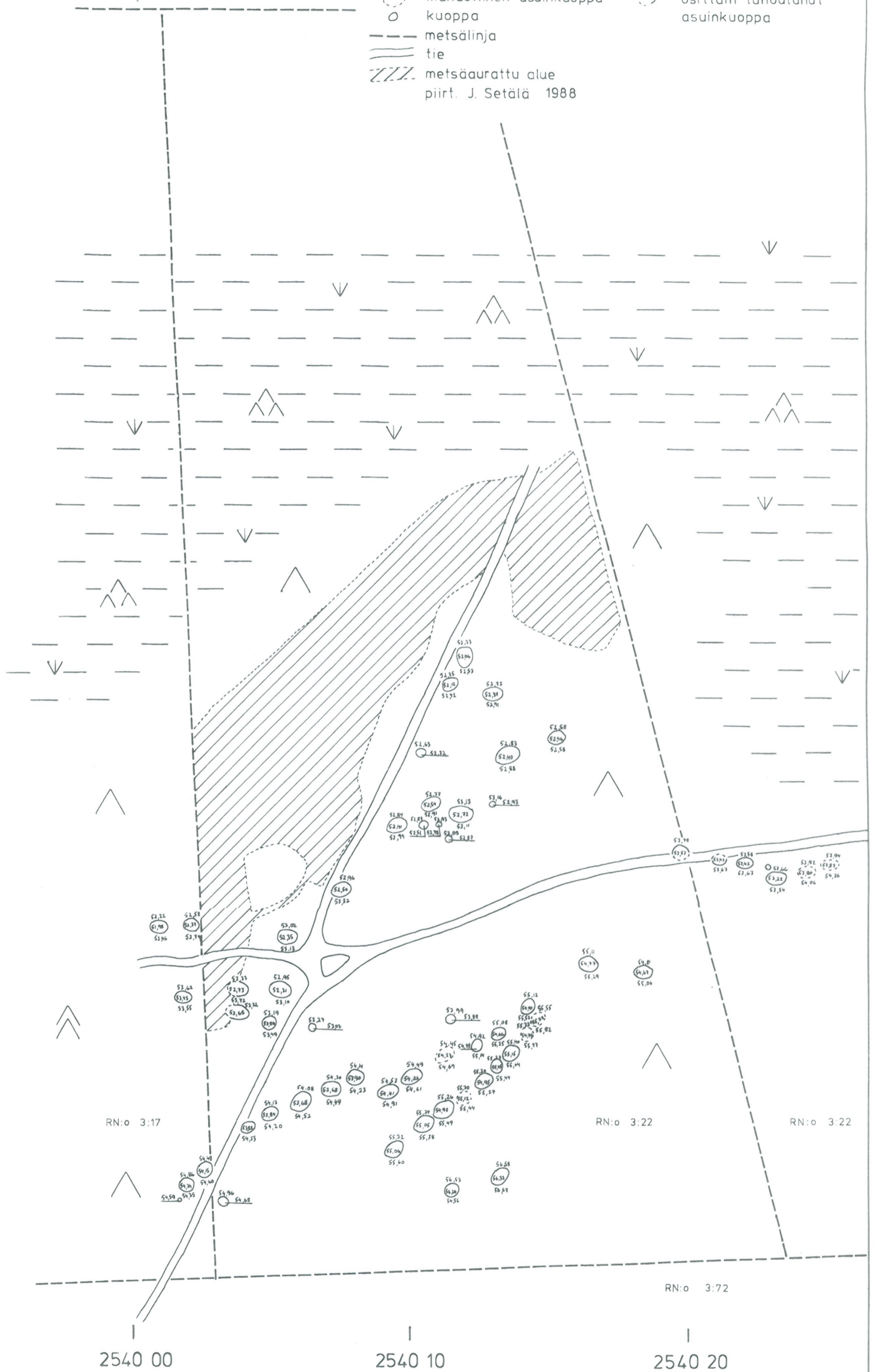
7327 50 -

7327 40 -

7327 30 -

7327 20 -

7327 10 -

RN:o 3:17

RN:o 3:22

RN:o 3:22

RN:o 3:72

2540 00

2540 10

2540 20

TERVOLA 94 KAUUVONKANGAS

Yleiskartta 1:1000

Asuinkuopparyhmä b

Korkeuslukemat m mpy

- asuinkuoppa
- mahdollinen asuinkuoppa
- kuoppa
- tervahauta
- metsälinja
- tie

piirt. J. Setälä 1988

N

RN:o 13:179

7327 50 -

7327 40 -

7327 30 -

7327 20 -

7327 10 -

RN:o 3:22

RN:o 3:22

RN:o 3:72

2540 30

2540 40

2540 50

2540 60

TERVOLA 94 KAUVONKANGAS

RN:o 13:179

Yleiskartta 1:1000

Asuinkuopparyhmät c ja d

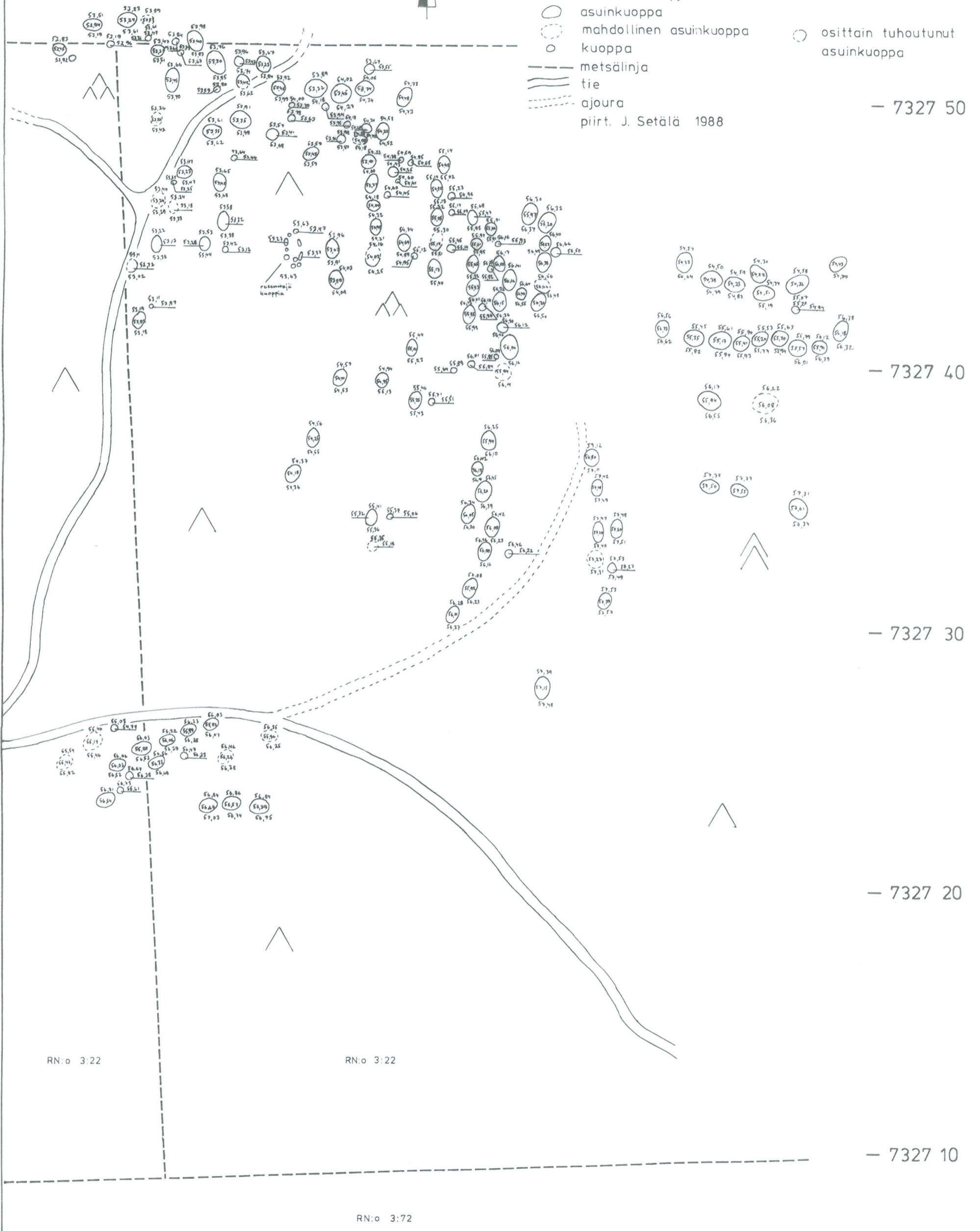
Korkeuslukemat m mpy

N

- asuinkuoppa
 - mahdollinen asuinkuoppa
 - kuoppa
 - metsälinja
 - tie
 - ajoura
 - osittain tuhoutunut asuinkuoppa
- 7327 50
- piirt. J. Setälä 1988

RN:o 3:22

RN:o 3:22

RN:o 3:72

2540 70

2540 80

2540 90

— 7327 10

— 7327 20

— 7327 30

— 7327 40

— 7327 50